Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»
Циклова комісія Циклова комісія освітніх компонентів, що формують спеціальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Людмила ЛЯШЕНКО
_____ 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ`ЯЗКОВОЇ /ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
на 2026 / 2027 навчальний рік

Назва навчальної дисципліни	**Дерматологія та венерологія**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**223 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Лікувальна справа**
Форма навчання	**денна**
Освітньо-професійний ступінь	**фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS	**3,0**
Загальна кількість годин	**90**
Розробники:	**Світлана ГРИЦЕНКО**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії освітніх компонентів,
що формують спеціальні компетентності
протокол від № 1 від 01.09.2026 р.
Голова ЦК _____ Тетяна ПОПОВА

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Дерматологія та венерологія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-кваліфікаційний ступінь, форма навчання	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Форма навчання:	Денна
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Обсяг кредитів ECTS	*3,0*
Загальна кількість годин:	*90*
аудиторних	*46*
Із них:	*лекції 14*
	практичні заняття 32
Самостійна робота здобувача освіти, в т.ч. інд.роб.	*44*
Форма підсумкового контролю	Диф.залік, ЄДКІ
Найменування показників навчальної дисципліни	
Навч.рік підготовки	2026/2027
Термін вивчення дисципліни	3-Фа, 3-Фв - V семестр 4-Ф, 4-Фб - VII семестр

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	**Семестр**	**Види занять**			
		Всього	**Лекції**	**Практичні**	**Самостійна робота**
III	V	90	14	32	44
IV	VII	90	14	32	44

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Оволодіти медсестринським процесом при шкірних хворобах та хворобах, що передаються статевим шляхом майбутніми сестрами медичними, які працюватимуть самостійно і повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати медичні маніпуляції з діагностичною та лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи.
2. Оволодіти знаннями етіології, епідеміології, класифікації, клінічних симптомів захворювань шкіри та хвороб, що передаються статевим шляхом, критеріїв діагностики, їх оцінка; принципів лікування та профілактики.

Після вивчення дисципліни ***здобувачі освіти повинні знати:***

− історію розвитку вчення про хвороби шкіри та венеричні хвороби;
− організацію роботи дерматовенерологічної служби в Україні;
− анатомо-фізіологічні особливості шкіри;
− визначення, етіологію, класифікацію шкірних та венеричних захворювань;
− етапи медсестринського процесу;
− характеристику первинних та вторинних елементів висипу;
− чинні накази та інструктивні листи МОЗ України щодо дерматовенерологічних хвороб;
− основну характеристику етіолого-епідемічних даних при інфекційних, паразитарних, вірусних інфекційних хворобах з ураженням шкіри та слизових оболонок, бактерійних хворобах, дерматитах, екземах;
− професійних дерматозах, кропив'янці, еритемах, папулосквамозних змінах сполучної тканини, доброякісних і злоякісних новоутвореннях шкіри;
− основну характеристику етіолого-епідеміологічних даних при сифілісі;
− основи санітарно-гігієнічного режиму шкірно-венерологічного диспансеру та організацію його роботи;
− правила особистої медичної безпеки та профілактичні заходи при інфекційних захворюваннях шкіри та венеричних хворобах.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- збирати дані анамнезу захворювання та епідемічного анамнезу;
- проводити медсестринське обстеження дерматовенерологічних пацієнтів, медсестринську діагностику, планування та реалізацію медсестринських втручань з оцінюванням їхніх результатів та корекцією медсестринської діяльності відповідно до всіх етапів медсестринського процесу при найпоширеніших дерматологічних і венерологічних хворобах;
- проводити підготовку пацієнтів до взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень та діагностичних тестів;
- оцінювати результати лабораторних досліджень: норма, патологія;
- виконувати призначення лікаря;
- визначати тактильну, больову, температурну чутливість шкіри;
- оцінювати характер дермографізму;
- володіти навичками застосування волого-висихаючих, оклюзійних пов'язок, дерматологічного компресу, збовтувальних сумішей, паст, мазей;
- характеризувати патологічні елементи висипки на шкірі, слизових оболонках;
- вести медичну документацію;
- дотримуватися правил морально-етичних і деонтологічних норм в дерматології;
- дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму,

професійної безпеки під час застосування основних засобів у медсестринській діяльності та догляду за пацієнтом;
- знати чинні накази та інструктивні листи МОЗ України щодо хвороб шкіри та хвороб, які передаються статевим шляхом;
- проводити санітарно-освітню роботу серед населення з питань профілактичної медицини, пропаганди здорового способу життя.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

моральну та юридичну відповідальність за збереження професійної таємниці;
- моральну та юридичну відповідальність за невиконання медикаментозних призначень, дезінфекції, стерилізації тощо;
- правила поведінки медичного персоналу щодо профілактики професійних захворювань;
- накази та інструктивні листи МОЗ України щодо дерматологічних та венерологічних хвороб.

ІІІ. Компетентності та очікувані результати навчання формування яких сприяє дисципліна. Згідно з освітньо-професійною програмою «*Дерматологія та венерологія*» дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання**	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Автономія та відповідальність**
	Зн1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань.	**Ум1.** Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. **Ум2.** Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних. **Ум3.** Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті.	**К1**. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання **К2.** Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності.	**АВ1**. Організація та нагляд (управління) в контексті професійної діяльності або навчання в умовах непередбачених змін. **АВ2.** Покращення результатів власної діяльності і роботи інших. **АВ3.** Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії.
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у зазначених ситуаціях.				
Загальні компетентності				
ЗК 4. Здатність	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2

застосовувати знання у практичних ситуаціях.				
ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1		К2	АВ1
ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум2,Ум3	К2	АВ1
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори	Зн1	Ум1, Ум2	К2	АВ1, АВ2

довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.				
СК6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1, АВ2
СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.	Зн1	Ум1	К1,К2	АВ1, АВ2
СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2,АВ3
СК10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ2
СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я	Зн1	Ум1	К2	АВ1, АВ3

(освіта впродовж життя).				
СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.	Зн1	Ум1, Ум3	К1, К2	АВ1, АВ3
СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
ДСК 2 Здатність до застосовування сукупностей практичних умінь та навичок, медичних засобів, втручань і дій у процесі здійснення клінічного обстеження пацієнтів, оцінювання його результатів, діагностування типових випадків найбільш поширених захворювань та станів у пацієнтів різного віку з проведенням медичного сортування.	Зн1	Ум1, Ум2,Ум3,	К1,К2	АВ1, АВ2,АВ3

Результати навчання. Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Дерматологія та венерологія», які визначені освітньо-професійною програмою «Лікувальна справа» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 223 Медсестринство є:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров’я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.
РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.
РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.
РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.
РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.
РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.
РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги.
РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну і неспецифічну профілактику захворювань.
РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.
Додаткові результати навчання освітньо-професійної програми «Лікувальна справа»:
ДРН 2. Здійснювати первинне обстеження пацієнтів, оцінювати міру виявлених порушень у типових випадках найбільш поширених захворювань, визначати критичні порушення дихальної та серцево-судинної систем (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та виконувати алгоритм подальших лікувальних дій пацієнтів різного віку в клінічних ситуаціях.

IV. Програма навчальної дисципліни

№п/п	Назва змістовних модулів і тем	Всього	У тому числі		
			Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	**Вступ.** Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу шкіри. Методи обстеження хворого. Питання деонтології в практиці дерматовенеролога. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах. Побічна дія лікарських засобів	**7**	2	4	**6**
2.	Основи охорони праці в галузі				
3.	Дерматит, токсикодермія, екзема.	**7**	2	4	4

	Нейродерматоз, професійні захворювання шкіри.				
	Розділ 1. Шкірні хвороби нез'ясованої етіології				
4.	Червоний плоский лишай, дерматит Дюрінга, псоріаз, рожевий лишай	**7**	1	2	6
5.	Пухирцеві захворювання. Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри .	**7**	1	2	4
	Розділ 2. Інфекційні та паразитарні захворювання шкіри				
6.	Гноячкові захворювання. Короста, педикульоз	**7**	2	4	4
7.	Дерматомікози. Вірусні дерматози.	**7**	2	4	6
	Розділ 3. Венеричні хвороби				
8.	Сифіліс. Первинний період сифілісу. Вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу	**7**	1	2	4
9.	Третинний період сифілісу, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс. Організація боротьби з венеричними хворобами	**7**	1	2	4
10.	Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.	**7**	2	4	4
	Розділ 4. Профілактика шкірних і венеричних хвороб Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.		**-**	4	2
11.	Диф.залік				
	Усього	**90**	**14**	**32**	**44**

V. Теми лекцій

№ п/п	Тема теоретичного заняття	К-ть годин
1	Вступ. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу шкіри. Методи обстеження хворого. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах.	2
2	Дерматит, токсикодермія, екзема. Нейродерматоз, професійні захворювання	2

	шкіри.	
3	Червоний плоский лишай, псоріаз, рожевий лишай. Пухирцеві захворювання, дерматит Дюрінга, Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри .	2
4	Гноячкові захворювання, короста. педикульоз	2
5	Дерматомікози. Вірусні дерматози.	2
6	Сифіліс. Первинний, вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу. Третинний період, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс.	
7	Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.	2
Усього		14

VI. Теми практичних занять

№ п/п	**Тема практичного заняття**	**К-ть годин**
1	Вступ. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу шкіри. Методи обстеження хворого. Питання деонтології в практиці дерматовенеролога. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах.	4
2	Дерматит, токсикодермія, екзема. Нейродерматоз, професійні захворювання шкіри.	4
3	Червоний плоский лишай, псоріаз, рожевий лишай. Пухирцеві захворювання, дерматит Дюрінга, Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри.	4
4	Гноячкові захворювання, короста, педикульоз	4
5	Дерматомікози. Вірусні дерматози.	4
6	Сифіліс. Первинний, вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу. Третинний період, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс.	4
7	Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Хламідіоз, трихомоніаз	4
8	Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД та ін. Профілактика.	4
Усього		**32**

VII. Самостійна робота

№ п/п	**Теми програми**	**Всього годин**
1	Історія розвитку вчення про хвороби шкіри. Організація роботи	**4**

	дерматовенерологічної служби в Україні	
2	Принципи лікування пацієнтів зі шкірними хворобами.	**4**
3	Вірусні інфекційні хвороби з ураженням шкіри та слизових оболонок.	**4**
4	Туберкульоз шкіри.	**4**
5	Професійні дерматози	**4**
6	Червоний вовчак. Склеродермія.	**4**
7	Звичайні вугрі. Етіологія, клінічна картина, принципи лікування.	**4**
8	Алопеція. Етіологія, види, клінічна картина, принципи лікування.	**4**
9	Доброякісні новоутворення шкіри. Рак шкіри. Злоякісна меланома шкіри.	**4**
10	Сечостатевий мікоплазмоз. Бородавки (венеричні) анальної ділянки та статевих органів (гострокінцеві кондиломи).	**4**
11	Заходи профілактики внутрішньолікарняних заражень ВІЛ-інфекцією. Суспільна та особиста профілактика хвороб, які передаються статевим шляхом	**4**
	Усього:	**44**

VIII. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Вступ. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу хвороб шкіри. Методи обстеження хворого. Питання деонтології в практиці дерматовенеролога. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах. Побічна дія лікарських засобів

ЛЕКЦІЯ Дерматовенерологія як самостійна клінічна дисципліна: її зміст, завдання, методи. Тісний зв'язок дерматовенерології з педіатрією, терапією, інфекційними хворобами, хірургією тощо. Анатомія і фізіологія шкіри. Будова шкіри, потових і сальних залоз, волосся, нігтів. Особливості будови і фізіології шкіри, слизових оболонок у дитячому і старечому віці. Гігієна шкіри. Причини виникнення шкірних хвороб та їх загальна симптоматологія. Первинні і вторинні елементи шкірної висипки. Питання деонтології в клініці шкірних і венеричних хвороб. Загальне та місцеве, дієтичне, фізіотерапевтичне, санітарно-курортне, індивідуальне та комплексне лікування. Вплив умов праці та побуту на перебіг дерматозів. Складові загального лікування: десенсибілізувальні препарати, протигістамінні засоби, імунопрепарати, антибіотики, гормони, вітаміни, фізіотерапевтичні засоби, дієта тощо. Фармацевтичні форми місцевого лікування: примочки, присипки, збовтувальні мікстури, мазі, медичні мила, пластирі, аерозолі та дерматологічні компреси.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Методика обстеження пацієнтів. Обстеження пацієнтів для виявлення первинних і вторинних патологічних елементів. Характеристика елементів, їх динаміка. Збирання анамнезу, з'ясування моментів, що зумовили виникнення захворювання. Обстеження загального стану пацієнта (внутрішніх органів, нервової системи, огляд шкірних покривів). Методи обстеження пацієнтів: пальпація, діаскопія, зскрібання елементів висипки, проведення шкірних тестів, обстеження больової, тактильної і температурної чутливості, визначення ізоморфної реакції, характеру дермографізму. Лабораторне обстеження: бактеріологічне, бактеріоскопічне, патогістологічне, імунологічне, серологічне, цитологічне та гістоморфологічне дослідження ушкоджених тканин. Питання деонтології серед медичного персоналу. Збереження лікарської таємниці. Загальні принципи: індивідуальне й комплексне лікування, раціональний режим і дієта, загальне лікування в комплексі із зовнішнім, санітарно-курортним. Застосування охолоджувальних примочок, вологовисихаючих пов'язок, дерматологічних компресів, збовтувальних сумішей (бовтанок), паст, мазей, олій. Змазування без пов'язки, втирання мазі, накладання мазевої

пов’язки. Накладання чистого іхтіолу.
Практичні навички:
— робити пальпацію, діаскопію, зскрібати елементи висипки;
— перевіряти больову, тактильну і температурну чутливість;
— визначати ізоморфну реакцію;
—оцінювати характер дермографізму;
— засвоїти техніку: • внутрішньовенних, внутрішньом’язових, підшкірних і внутрішньошкірних ін’єкцій; • застосування охолоджувальних примочок, вологовисихаючих пов’язок, дерматологічних компресів, збовтувальних сумішей (бовтанок), паст, мазей, олій; • змазування без пов’язки, втирання мазі, накладання чистого іхтіолу, пластиру.
САМОСТІЙНА РОБОТА Загальне та місцеве лікування в разі шкірних хвороб.
Тема 3. Дерматит, токсикодермія, екзема. Нейродерматоз, професійні захворювання шкіри
ЛЕКЦІЯ Дерматит. Класифікація, етіологія, клінічна картина, лікування і догляд за хворими. Токсикодермія. Причина виникнення, клінічна картина. Синдром Лайєлла (гострий епідермальний некроліз). Лікування, догляд за шкірою і слизовими оболонками. Клінічні форми екземи. Лікування, догляд. Професійні дерматози. Чинники ризику. Клінічні форми, дані, які підтверджують діагноз: клінічна картина, локалізація, виникнення у зв’язку з виконанням роботи і поліпшення після її припинення. Принципи профілактики професійних дерматозів. Кропив’янка. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Показ хворих з алергійними захворюваннями шкіри. Принципи обстеження, лікування, догляд за хворими. Ознайомлення із заходами профілактики професійних дерматозів на промислових підприємствах і в сільському господарстві. Професійний відбір, чинники ризику. Заходи щодо профілактики професійного дерматиту й екземи в медичних працівників.
Практичні навички:
— проводити шкірні проби (краплинним і компресним методами);
— проводити санітарно-освітню роботу.
САМОСТІЙНА РОБОТА Професійні захворювання шкіри.
Розділ 1. Шкірні хвороби нез’ясованої етіології
Тема 4. Червоний плоский лишай, дерматит Дюрінга, псоріаз, рожевий лишай
ЛЕКЦІЯ Червоний плоский лишай, клінічна картина, ушкодження слизових оболонок. Лікування. Догляд за хворими. Дерматит Дюрінга. Псоріаз, зимова і літня форми. Клінічна картина, перебіг: прогресивна, стаціонарна, регресивна стадії. Ушкодження нігтьових пластинок і суглобів. Лікування. Догляд за хворими. Рожевий лишай, клінічна картина, лікування, догляд за хворими.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Показ і огляд хворих із червоним плоским лишаєм. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими. Огляд хворих на псоріаз. Особливості перебігу прогресивної стаціонарної і регресивної стадії. Значення трьох феноменів (стеаринової плями, термінальної плівки, краплинної кровотечі) для діагностики псоріазу. Рожевий лишай, клінічна картина. Лікування, догляд за хворими.
Практичні навички:
— визначати псоріатичну тріаду;
— застосовувати мазі (змазування без пов’язки).
САМОСТІЙНА РОБОТА Клінічні ознаки дерматиту Дюрінга.
Тема 5. Пухирцеві захворювання. Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри
ЛЕКЦІЯ Пухирчатка, герпетиформний дерматит (дерматит Дюрінга). Причини виникнення, лікування. Червоний вовчак, його клінічні форми. Значення фоточутливості і вогнищ інфекції в патогенезі переходу хронічного червоного вовчака в системне

захворювання. Профілактичні заходи для хворих на червоний вовчак: протирецидивне лікування. Обов'язкове використання хворими фотозахисних засобів. Вогнищева склеродермія. Клінічна картина, принципи лікування, профілактика. Етіопатогенез захворювань волосся, сальних і потових залоз шкіри. Чинники, які зумовлюють виникнення цих захворювань. Себорея. Клінічні різновиди (рідка, густа, змішана). Прості юнацькі вугри. Деонтологічні та косметичні аспекти, проблеми. Клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика. Гіпергідроз загальний і місцевий. Клінічні прояви, лікування, догляд за хворими та профілактика. Новоутворення шкіри. Етіологія, патогенез, чинники ризику новоутворень шкіри. Доброякісні та злоякісні пухлини шкіри. Методи лікування і профілактика пухлин шкіри. Значення диспансеризації населення в профілактиці злоякісних пухлин. Санітарно-освітня робота.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Показ і огляд хворих із дерматозами цієї групи. Догляд за хворими. Особливості догляду за слизовою оболонкою ротової порожнини при пухирчатці. Взяття мазків-відбитків з дна ерозії. Йодна проба: нашкірна і загальна при діагностиці дерматиту Дюрінга.
Практичні навички:
— взяти мазки-відбитки з дна ерозії;
— виконати йодну пробу;
— провести санітарно-освітню роботу.
САМОСТІЙНА РОБОТА
1. Пухирцеві захворювання шкіри, колагенози.
3. Клінічні різновиди новоутворень шкіри.

Розділ 2. Інфекційні та паразитарні захворювання шкіри
Тема 6. Гноячкові захворювання
ЛЕКЦІЯ Етіологія, чинники ризику. Класифікація, клінічна картина, лікування, догляд за хворими. Особливості піодермії в дітей. Профілактика поширення піодермії.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Показ і огляд хворих з різними формами піодермії в стаціонарі та під час поліклінічного прийому. Використання в навчальному процесі муляжів, діапозитивів, таблиць. Засвоєння способів комплексного, загального й місцевого лікування (етіологічне, патогенетичне, симптоматичне). Специфічна та неспецифічна імунотерапія. Епіляція волосся при непаразитарному (стафілококовому) сикозі. Догляд за хворими. Профілактика піодермії в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях, на підприємствах і серед робітників сільського господарства. Профілактика мікротравм на виробництві. Оброблення мікротравм.
Практичні навички:
— проводити епіляцію волосся при непаразитарному сикозі;
— обробляти здорову шкіру, яка оточує вогнища піодермії;
— готувати уражене місце до застосування зовнішніх лікарських форм;
— обробляти мікротравми;
— проводити санітарно-освітню роботу.
САМОСТІЙНА РОБОТА 1. Гноячкові захворювання шкіри.
Тема 7. Дерматомікози. Дерматозоонози, вірусні дерматози.
ЛЕКЦІЯ Актуальність вивчення медичним персоналом дерматомікозів. Класифікація дерматомікозів: кератомікоз, трихомікоз, епідермомікоз, глибокий мікоз, кандидоз. Види грибів-збудників. Джерела і шляхи зараження людини. Чинники ризику. Кератомікоз, різнокольоровий лишай, еритразма. Клінічна картина, догляд за хворими, профілактика. Трихомікози: мікроспорія, трихофітія, фавус. Епідеміологія, чинники ризику, клінічні різновиди, лікування, догляд за хворими та профілактичні заходи. Значення люмінесцентної діагностики в профілактиці мікроспорії. Мікози стоп. Чинники ризику. Епідеміологія, клінічні різновиди (сквамозна, інтертригінозна, дезгідротична форми). Пахвинна епідермофітія. Оніхомікоз. Лікування, догляд за хворими. Профілактичні

заходи: профілактика мікозу в лазнях, басейнах, душових, педикюрних кабінетах. Індивідуальна профілактика. Кандидози. Основні клінічні форми. Ушкодження слизових оболонок шкіри та її придатків. Лікування, основні профілактичні заходи. Етіологія, шляхи поширення, клінічна картина корости. Лікування хворих на коросту (бензилбензоатом, за сірчаними мазями).
Вірусні захворювання. Етіологія. Чинники ризику. Клінічні прояви простого пухирцевого та оперізувального лишаю, лікування та профілактика. Етіологія, класифікація, лікування, догляд за хворими та профілактика бородавок, контагіозного молюска. Туберкульоз шкіри, шляхи поширення інфекції на шкіру. Локалізовані і десиміновані різновиди шкірного туберкульозу. Основні ознаки, діагностика і лікування. Поняття про лепру. Заходи у вогнищі інфекції. Профілактика. Охорона праці медичного працівника під час догляду за хворими.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Показ та огляд хворих, використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, слайдів з дерматомікозами. Трихомікози. Ознайомлення студентів з епідеміологією, чинниками ризику, інкубаційним періодом, клінічними різновидами трихомікозів. Лабораторна діагностика (мікроскопічна, культуральна, люмінесцентна). Проведення збирання патологічного матеріалу для лабораторного дослідження (волосся, нігтів, лусочок, скутул). Загальна і місцева терапія при трихомікозах/ Методика масових профілактичних оглядів у дитячих закладах, роль люмінесцентної діагностики. Епідермофітія. Епідеміологія, чинники ризику, клінічні різновиди. Збирання матеріалу з нігтів, шкіри, оболонки пухирця для лабораторного дослідження. Методи лікування, догляд за шкірою стоп. Дезінфекція взуття. Профілактика мікозу в лазнях, душових, перукарнях. Індивідуальна профілактика. Показ та огляд хворих з різнокольоровим лишаєм, кандидозом. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими, профілактика. Показ та огляд хворих із коростою та педикульозом. Лабораторна діагностика корости. Епідеміологія й особливості клінічної картина та перебігу корости у дітей. Вивчення правил і техніки оброблення хворих на коросту бензилбензоатом, сірчаними мазями. Правила оброблення хворих дітей. Профілактика корости в школах, дошкільних закладах, гуртожитках. Санітарно-освітня робота. Вірусні дерматози. Демонстрація слайдів, муляжів, таблиць, показ та огляд хворих із пухирцевим та оперізувальним лишаєм, чинники ризику, що зумовлюють підвищення активності вірусу. Лікування, догляд за хворими, профілактика. Особливості перебігу герпесу у хворих на ВІЛ-інфекцію. Контагіозний молюск. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими і профілактика, особливо в дитячих закладах.
Практичні навички:
— збирати патологічний матеріал для лабораторного дослідження (волосся, нігтів, лусочок, скутул);
— проведення люмінесцентної діагностики;
— підготувати хворого до застосування лікарських форм (підстригання волосся, видалення кірочок). Техніка безпеки;
— збирати матеріал для лабораторної діагностики паразитирних захворювань;
— дотримуватися техніки оброблення хворих на коросту бензилбензоатом, сірчаними мазями;
— проводити санітарно-освітню роботу.
САМОСТІЙНА РОБОТА 1. Туберкульоз шкіри.

Розділ 3. Венеричні хвороби
Тема 8. Сифіліс. Первинний період сифілісу. Вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу
ЛЕКЦІЯ Уявлення про венеричні хвороби, їх класифікації. Сифіліс: етіологія, загальний перебіг, класифікація, імунітет, інкубаційний період, його тривалість. Первинний період сифілісу: твердий шанкр (ерозивний та виразковий), регіональний лімфаденіт, лімфангіїт.

Атипові та ускладнені тверді шанкри. Критерії діагностики. Диференціальна діагностика первинного періоду сифілісу. Профілактика. Заходи неспецифічної профілактики. Дослідження для виявлення інфікованих осіб. Тестування донорів. Вторинний період сифілісу. Термін появи ознак, продромальний період. Вторинний свіжий, латентний і рецидивний сифіліс. Клінічні особливості стадій. Клінічні прояви на шкірі та слизових оболонках. Системи, які залучаються в процес при вторинному сифілісі (внутрішні органи, опорно-руховий апарат, нервова система). Класичні серологічні реакції при вторинному сифілісі. Заразливість хворих у цей період, небезпека їх для оточення. Діагностика вторинного сифілісу. Охорона праці медичного працівника під час догляду хворих на сифіліс.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Огляд хворих з проявами первинного сифілісу. Використання в навчальному процесі муляжів, фотографій, слайдів. Засвоєння техніки взяття матеріалу для дослідження на бліду трепонему. Ознайомлення студентів з мікроскопічною діагностикою збудника сифілісу. Деонтологічні аспекти при обстеженні хворих на сифіліс. Огляд хворих з проявами вторинного сифілісу. Використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, фотографій, слайдів.

Практичні навички:

— застосовувати примочки при ускладнених твердих шанкерах;
— збирати матеріал для дослідження на бліду трепонему;
— обробляти шкіру рук після огляду хворих;
— оброблення предметів, з якими контактував хворий на сифіліс;
— засвоїти техніку внутрішньом’язових ін’єкцій пеніциліну та його дюрантних форм.

САМОСТІЙНА РОБОТА Загальна характеристика перебігу сифілісу.

Тема 9. Третинний період сифілісу, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс. Організація боротьби з венеричними 18 хворобами ЛЕКЦІЯ Третинний період сифілісу. Термін появи ознак, особливості перебігу. Ураження шкіри, слизових оболонок, внутрішніх органів, кісток, нервової системи. Уявлення про спинні сухоти, прогресивний параліч. Природжений сифіліс. Роль матері в передачі сифілісу дитині. Результати вагітності у жінок, хворих на сифіліс: викидень, передчасні пологи, мертвонародження, народження хворої на сифіліс дитини. Профілактика природженого сифілісу: обов’язковість дворазового проведення комплексних серологічних реакцій у всіх вагітних, детальне описування під час з’ясування акушерського анамнезу. Заходи боротьби з природженим сифілісом, які проводяться в жіночій консультації та в пологових будинках. Значення клінічних проявів, даних анамнезу, результатів клінічного, мікроскопічного, серологічного досліджень у діагностиці сифілісу. Лабораторна діагностика: мікроскопічна, серологічна (КСР, РІБТ, мікрореакції). Клінічне оцінювання серологічних реакцій при первинному, третинному, природженому, прихованому сифілісі. Серологічне обстеження вагітних і оцінювання його результатів. Ознайомлення з основними принципами лікування хворих на сифіліс. Критерії вилікування та прогноз при сифілісі. Гігієна й режим хворого на сифіліс.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Показ хворих, використання в навчальному прцесі муляжів, слайдів, фотографій, малюнків з атласу з проявами третинного та природженого сифілісу. Клінічні особливості перебігу третинного періоду. Ураження слизових оболонок, кісток, суглобів. Вісцеральний сифіліс. Сифіліс нервової системи. Особливості перебігу сифілісу у хворих на алкоголізм і наркоманію. Третинний латентний сифіліс. Прогноз третинного періоду сифілісу. Діагностика природженого сифілісу. Необхідність ретельного клінічного та серологічного обстеження дитини та матері. Сифіліс плода (мимовільний аборт, передчасні пологи), ранній природжений сифіліс у дитини. Використання в навчальному процесі муляжів, слайдів, таблиць із сифілітичною пухирчаткою. Догляд за хворими дітьми. Особливості протиепідемічних заходів. Клінічні особливості перебігу раннього та пізнього

природженого сифілісу. Пізній природжений сифіліс. Достовірні (тріада Гетчінсона) та ймовірні ознаки пізнього природженого сифілісу. Засвоєння техніки внутрішньом'язових інфекцій пеніциліну та його дюрантних форм.
Практичні навички:
— вивчити техніку взяття крові в дорослих і дітей для проведення КСР, РІБТ, мікрореакції;
— вивчити техніку взяття крові на мікрореакцію;
— засвоїти особливості догляду за хворими на сифіліс;
САМОСТІЙНА РОБОТА Організація боротьби з венеричними хворобами.

Тема 10. Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.
ЛЕКЦІЯ Збудник гонореї. Умови та шляхи передачі інфекції. Побутове зараження дівчаток. Інкубаційний період. Класифікація гонореї за тривалістю (свіжа, хронічна), за перебігом (гостра, підгостра, торпідна), з урахуванням локалізації ураження. Клінічні симптоми захворювання в чоловіків, жінок і дітей. Особливості перебігу гонореї на сучасному етапі. Ускладнення. Бактеріоскопічна та бактеріологічна діагностика. Двосклянкова проба сечі. Інструментальні дослідження. Принципи загального та місцевого лікування хворих на гонорею (антибіотики, сульфаніламіди, імунотерапія, промивання, інстиляції, масаж, вагінальні ванночки, фізіотерапевтичне лікування). Критерії вилікування, прогноз. Профілактика гонореї. Деонтологічні проблеми проведення профілактичних заходів. Інфекції, які передаються статевим шляхом і з переважним ураженням сечових і статевих органів: трихомоніаз, урогенітальний хламідіоз, інфекції з переважним ураженням інших органів, СНІД. Етіологія: клінічні прояви, методи діагностики, лікування, догляд за хворими та профілактика трихомоніазу й урогенітального хламідіозу в чоловіків, жінок, дівчаток. Етіологія, клінічні прояви на шкірі у хворих на ВІЛінфекцію. Саркома Капоші. Клінічна картина, лікування, правила догляду за хворими. Деонтологічні та юридичні аспекти роботи медичного персоналу з пацієнтами, які належать до групи ризику, та ВІЛ-інфікованими. Внутрішньолікарняна профілактика поширення ВІЛ-інфекції. Особиста профілактика. Санітарно-освітня робота.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Огляд хворих на гонорею (чоловіків, жінок, дітей) у стаціонарі та на амбулаторному прийомі. Засвоєння студентами методики обстеження хворих; взяття матеріалу із сечівника, піхви, каналу шийки матки, бартолінових залоз у жінок; із сечівника, піхви, прямої кишки в дівчаток, із сечівника, передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки в чоловіків; двосклянкова проба. Критерій вилікування. Методи провокації. Важливість для профілактики гонореї виявлення гонорейної інфекції у гінекологічних хворих (хронічний запальний процес, дисменорея, неплідність). Показ хворих, використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, діапозитивів з трихомоніазом та урогенітальним хламідіозом. Ознайомлення з клінічними проявами, методами діагностики, доглядом за пацієнтами. Деонтологічні аспекти роботи з такими пацієнтами. Правила роботи зі зразками крові, біологічними рідинами, екскреторними та секреторними виділеннями пацієнтів. Транспортування зараженої ВІЛ-інфекцією крові. Знищення предметів, забруднених кров'ю і екскретами пацієнтів. Складання плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції.
Практичні навички:
— засвоїти техніку взяття виділень із сечівника і передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки для обстеження на гонококи в чоловіків;
— засвоїти техніку взяття мазків із сечівника, каналу шийки матки, прямої кишки в жінок;
— засвоїти техніку взяття мазків із сечівника, піхви і прямої кишки в дівчаток;
— засвоїти техніку взяття виділень із сечівника, піхви й каналу шийки матки для дослідження на трихомонади;

— дотримуватися особистої профілактики;
— проводити санітарно-освітню роботу.
САМОСТІЙНА РОБОТА 1. Організація боротьби із захворюваннями, що передаються статевим шляхом: СНІДом, хламідіозом, трихомоніазом.
Розділ 4. Профілактика заразних шкірних і венеричних хвороб
Тема 11. Питання диспансеризації
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Диспансеризація. Спеціалізована шкірно-венерологічна мережа. Ознайомлення студентів із функціональними підрозділами шкірно-венерологічних закладів. Методи виявлення джерела зараження, контактів. Зв'язок диспансеру із санітарноепідеміологічною станцією, ветеринарною службою. Роль жіночих консультацій у профілактиці природженого сифілісу, гонореї, трихомоніазу, СНІДу. Збереження таємниці діагнозу медичним персоналом. Специфіка опитування пацієнтів про інтимні сторони життя, особливості розпитування родини (допустима інформація). Медичні профілактичні огляди та їх значення.
Практичні навички:
— засвоїти деонтологічні аспекти взаємовідносин з хворими на заразні шкірні та венеричні хвороби та колегами по роботі;
— засвоїти форми санітарно-освітньої роботи.
САМОСТІЙНА РОБОТА 1. Профілактика шкірних і венеричних хвороб. 2. Організація боротьби з венеричними хворобами

IX. Форми та методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль рівня засвоєння навчального матеріалу.
На практичних заняттях контроль знань здійснюється різними методами: усне опитування, розв'язання тестових завдань, виконання практичних навичок під час роботи в малих групах та індивідуальне виконання практичної навички.
Вагоме місце при оцінюванні знань відводиться розв'язанню ситуаційних задач професійного спрямування, як типових, так і підвищеної складності.
Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, який включає усну відповідь, розв'язання ситуаційної задачі.

X. Перелік практичних навичок

1.Збирати анамнез у пацієнтів зі шкірними та венеричними хворобами.
2. Виявляти і розрізняти первинні та вторинні елементи висипки на шкірі та слизових оболонках пацієнта при шкірних та венеричних хворобах.
3. Визначати тактильну, больову, температурну чутливість шкіри.
4. Визначати симптом щипка та джгута.
5. Проводити пробу на гідрофільність.
6. Оцінювати характер дермографізму.
7. Володіти технікою внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних та внутрішньошкірних ін'єкцій.
8. Володіти методикою очищення місця ураження, підготовки шкіри до застосування зовнішніх медикаментозних форм при різних дерматозах.
9. Володіти методикою застосування волого-висихаючих, оклюзійних пов'язок, примочок, дерматологічного компресу, збовтувальних сумішей, паст, мазей тощо.
10. Обробляти шкіру навколо ділянки піодермії.

11. Володіти методикою епіляції волосся при непаразитарному сикозі.
12. Володіти методикою оброблення мікротравм.
13. Накладати на інфільтрат чистий іхтіол.
14. Проводити профілактику мікротравм на виробництві та в сільському господарстві.
15. Володіти методикою взяття біологічного матеріалу для лабораторної діагностики на наявність грибів.
16. Підготувати пацієнта до проведення люмінесцентної діагностики.
17. Проводити йодну пробу (Бальцера).
18. Вживати заходів щодо профілактики мікозів: дезінфекція інструментів, білизни, шапочок, взуття (при мікозах стоп) тощо.
19. Відбирати біологічний матеріал для лабораторної діагностики корости. 20. Обробляти шкіру пацієнтів, хворих на коросту, бензилбензоатом, сірчаною маззю та сучасними препаратами (“Спрегаль”).
21. Проводити дезінфекцію в разі корости: білизни натільної та постільної, рушників, постелі пацієнта (ковдри, матрацу, подушки), побутових предметів і предметів обстановки, приміщення, ганчірок для прибирання.
22. Проводити шкірні тести краплинним, аплікаційним, внутрішньошкірним методами.
23. Визначати псоріатичну тріаду.
24. Проводити забір мазків-відбитків з дна ерозії для виявлення акантолітичних клітин.
25. Проводити пробу Ядассона (нашкірну і внутрішню).
26. Здійснювати туалет ротової порожнини, обробляти ділянки уражень водними розчинами анілінових барвників.
27. Проводити забір патологічного матеріалу для виявлення збудника сифілісу.
28. Проводити взяття крові на реакцію Вассермана, РІФ, РІБТ і мікрореакції.
29. Обробляти шкіру власних рук після огляду пацієнта та проводити дезінфекцію предметів, з якими він стикався.
30. Підготувати пацієнта до взяття біологічного матеріалу із сечівника, передміхурової залози, сім’яних міхурців для обстеження на гонококи у чоловіків.
31. Підготувати жінок до взяття біологічного матеріалу із сечівника, каналу шийки матки, прямої кишки.
32. Підготувати дівчаток до взяття матеріалу із сечівника, піхви та прямої кишки для виявлення гонококів.
33. Промивати сечівник.
34. Підготувати пацієнта до взяття біологічного матеріалу із сечівника, піхви та каналу шийки матки для дослідження на трихомонади.
35. Проводити взяття крові на дослідження ВІЛ-інфекції.
36. Володіти формами й методами санітарно-освітньої роботи.
37. Проводити санітарно-освітню роботу серед населення з питань профілактичної медицини, пропаганди здорового способу життя, співжиття з ВІЛ-інфікованими.
38. Дотримуватися правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичних закладах.

XI. Перелік питань до диференційованого заліку

1. Будова і функція шкіри, слизової оболонки та придатків шкіри.
2. Зовнішні та внутрішні чинники виникнення шкірних хвороб.
3. Суб’єктивні та об’єктивні ознаки шкірних хвороб.
4. Загальні симптоми шкірних і венеричних хвороб.
5. Медсестринське обстеження пацієнтів при хворобах шкіри.
6. Принципи загального та місцевого лікування дерматозів.

7. Дерматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при контактних дерматитах.
8. Еритеми. Токсичний епідермальний некроліз. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при еритемах, синдромі Лайєлла.
9. Екзема. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження та спостереження і догляд за пацієнтами.
10. Кропив'янка. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при кропив'янці.
11. Атопічний дерматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, спостереження, догляд.
12. Професійні дерматози. Медсестринський процес при професійних дерматозах.
13. Папулосквамозні дерматози: псоріаз, червоний плоский лишай, пітиріаз рожевий (Жибера). Медсестринське обстеження та реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика рецидивів.
14.Бульозні дерматози: міхурник (пемфігус), дерматит герпетиформний Дюрінга. Медсестринський процес при цій патології.
15. Ураження шкіри при хворобах сполучної тканини: червоний вовчак, склеродермія. Виконання лікарських призначень, догляд, оцінювання результатів, корекція.
16. Піодермії: стафілококовий синдром обпеченої шкіри; імпетиго; епідемічний пемфігус новонароджених; фурункул і карбункул; звичайна ектима; еритразма. Медсестринський процес при піодерміях.
17.Мікози: різнокольоровий пітиріаз, дерматофітії, кандидози. Медсестринське обстеження, реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика.

18. Короста, педикульоз. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринський процес при паразитарних хворобах.
Венерологія
19. Сифіліс. Збудник. Джерело та шляхи зараження. Інкубаційний період.
20. Ранній сифіліс: первинний і вторинний сифіліс шкіри та слизових оболонок. Медсестринський процес при ранньому періоді сифілісу.
21. Пізній сифіліс, його класифікація. Клінічні прояви: горбковий і гумозний. Медсестринське обстеження.
22. Природжений сифіліс. Класифікація. Медсестринське обстеження, виявлення наявних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів.

23. Лабораторна діагностика сифілісу.
24. Основні принципи лікування пацієнтів, хворих на сифіліс.
25. Критерії виліковування пацієнтів, хворих на сифіліс, диспансерний нагляд.

26. Профілактика у вагітних і новонароджених для запобігання природженому сифілісу.
27. Гонококова інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринський процес при гонококовій інфекції.
28. Принципи лікування гонококової інфекції та критерії вилікування.
29. Хламідійна інфекція. Урогенітальний трихомоніаз. Медсестринський процес при хламідійній інфекції та урогенітальному трихомоніазі.
30. Дерматологічні аспекти ВІЛ-інфекції. Етіологія. Медсестринський процес при ВІЛ-інфекції/СНІД. Медсестринське спостереження та вирішення його дійсних проблем.
31. Профілактичні та протиепідемічні заходи в осередку хвороб, що передаються статевим шляхом.

XII. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінювання навчальних досягнень проводиться за 4-х бальною системою оцінюванн.
Оцінка «відмінно» ставиться, коли здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Здатний демонструвати практичні навички та вміння розв'язувати різнорівневі завдання професійної діяльності. При виконанні практичних навичок повністю і без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі, застосовує навики спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму, володіння навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. Уміє оцінювати емоційний стан та соціальну поведінку. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.
Оцінка «добре» ставиться, якщо здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє грунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При виконанні практичних навичок може допускати помилки в підготовчому етапі. Алгоритми дій виконуються у правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат процедури та стан здоров'я. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.
Оцінка «задовільно» ставиться, якщо здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я і фармації. Здатний виконувати практичні навички й уміння типових завдань діяльності, відповідно до теми. При виконанні практичних навичок досягає бажаного результату, але може порушувати послідовність виконання процедур, не може чітко вказати покази і протипоказання для здійснення процедури, не чітко виконуються підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичної навички. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.
Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань.

XIII. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Дерматологія, венерологія та клінічна оцінка результатів лабораторних досліджень. Шегедин М. Медицина.2010.

Додаткова:

1. Медсестринство в дерматології і венерології: навчально-методичний посібник (I—III р. а.) / В.І. Степаненко, А.І. Чоботарь, С.О. Бондарь та ін. «Медицина» Рік: 2018
2. Захворювання шкіри у дітей / В.Г. Кравченко, А.В. Кравченко, видавництво «Медицина» Рік: 2025 3. Дерматологія і венерологія: підручник / В.І. Степаненко, А.І. Чоботарь, С.О. Бондарь та ін. — 2-е видання «Медицина», 2020р.
4. Практикум з дерматології і венерології: навчальний посібник / В.І. Степаненко, А.І. Чоботарь, С.О. Бондарь та ін. — 3-є видання видавництво «Медицина», 2021
5. Дерматологія: текст і кольорові ілюстрації: 7-е видання / Девід Дж. Гоукроджер, Майкл Р. Ардерн-Джонс, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023
6. Догляд за хворими на шкірні та венеричні хвороби: навч. посіб. / Л.І. Дуденко, В.В. Лойко, В.Ф. Ашуркова. — К.: Здоров'я, 2014 – 84 с.
7. Медсестринство в дерматології і венерології: навч. посіб. / М.Б. Шегедин, М.М. Зайченко, Я.О. Зайченко. — Вінниця : Нова книга, 2017. – 200 с.

Електронні ресурси

1. Клінічні настанови МОЗ : https://guidelines.moz.gov.ua/documents/
2. Галузеві стандарти та клінічні настанови МОЗ : https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-
3. Наказ МОЗ України від 16.12.2024 № 2103 "Про затвердження Порядку проведення екстреної постконтактної профілактики у працівників, які проводять тестування на ВІЛ або надають медичну допомогу...":https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-16-12-https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-16-12-
4. MSD довідник для медичних фахівців: https://www.msdmanuals.com/uk/professional/
5. https://library.gov.ua/ Національна наукова медична бібліотека України
6. https://www.testcentr.org.ua/uk/edki-2/ Центр тестування МОЗ України